

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
FK-VI.431.6.2017

Olsztyn, 29 marca 2017 r.

Szanowny Pan
Antoni Karaś
Starosta Mrągowski
Starostwo Powiatowe
w Mrągowie
ul. Królewiecka 60A
11-700 Mrągowo

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Starostwie Powiatowym w Mrągowie, ul. Królewiecka 60A, 11-700 Mrągowo, NIP: 7421843662, REGON: 510742511.

W okresie objętym kontrolą oraz w dniu kontroli stanowiska pełnili:

- **Pan Antoni Karaś** – Starosta, wybrany na stanowisko Uchwałą Rady Powiatu w Mrągowie Nr II/2/2014 z dnia 15 grudnia 2014 r.;
- **Pani Maria Jarczewska** - Wicestarosta, wybrany na stanowisko Uchwałą Rady Powiatu w Mrągowie Nr II/3/2014 z dnia 15 grudnia 2014 r., pełniący funkcję do 14 grudnia 2015 r.;
- **Pani Magdalena Lewkowicz** – Wicestarosta, wybrany na stanowisko z dniem podjęcia Uchwały Rady Powiatu w Mrągowie Nr XXIII/115/2016 z dnia 25 lipca 2016 r.

[akta kontroli str. 37-39]

Do 31 lipca 2016 r. osobą odpowiedzialną za realizację zadania objętego kontrolą była Pani Anna Świder, inspektor w Biurze Rozwoju i Współpracy z Zagranicą, zatrudniona na podstawie umowy o pracę od 1 sierpnia 2008 r., podlegająca bezpośrednio Wicestarości.

Od 1 sierpnia 2016 r. osobami odpowiedzialnymi za realizację zadania objętego kontrolą są:

- Pan Konrad Marcinkowski – główny specjalista w Wydziale Organizacji i Kadr, zatrudniony na podstawie umowy o pracę od 16 lutego 1999 r. - odpowiedzialny za

realizację zadania związanego z prowadzeniem przez powiat mrągowski punktu nieodpłatnej pomocy prawnej;

- Pani Anita Zyśk – pomoc administracyjno-biurowa w Wydziale Organizacji i Kadr, zatrudniona na podstawie umowy o pracę od 15 września 2014 r. - odpowiedzialna za realizację zadania związanego z prowadzeniem punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w powiecie mrągowskim przez organizacje pozarządowe.

Bezpośredni nadzór nad pracą ww. pracowników sprawuje Sekretarz Powiatu – Pan Jerzy Bonikowski.

[akta kontroli str. 37]

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Finansów i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

- **Iwona Zajac** – Inspektor wojewódzki – przewodnicząca zespołu kontrolnego, legitymacja służbowa nr 3/2015 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego, na podstawie upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.89.2017 z dnia 10 lutego 2017 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego; *[akta kontroli str. 33, 35]*
- **Paweł Gulbinowicz** – Inspektor wojewódzki – członek zespołu kontrolnego, legitymacja służbowa nr 22/2014 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego, na podstawie upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.90.2017 z dnia 10 lutego 2017 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego. *[akta kontroli str. 34, 36]*

Kontrolę rozpoczęto 15 lutego 2017 r. i zakończono 17 lutego 2017 r., co zostało odnotowane w Książce kontroli Starostwa Powiatowego w Mrągowie pod pozycją 1/2017.

Przedmiotem kontroli była ocena realizacji w okresie od 31.08.2015 r. (tj. od dnia wejścia w życie postanowień ustawy dot. przedmiotu kontroli) do dnia kontroli, tj. do 15.02.2017 r. zadania zleconego z zakresu administracji rządowej polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1255 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, w zakresie dot. przygotowania organizacyjnego powiatu mrągowskiego do wykonywania tego zadania oraz kontrola lokali, w których usytuowane są punkty nieodpłatnej pomocy prawnej i obowiązków informacyjnych z tym związanych. *[akta kontroli str. 1, 15-32]*

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 525 ze zm.) w związku z art. 8 ust. 1 ustawy.

Ponadto, przedmiotem kontroli była ocena dokonywania przez Powiat Mrągowski analizy funkcjonowania nieodpłatnej pomocy prawnej, zwłaszcza w kontekście zasadności utrzymywania dotychczasowej lokalizacji punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz

potrzeby podjęcia działań, które upowszechnią wśród mieszkańców wiedzę o możliwości uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej i ich lokalizacji.

[akta kontroli str. 70 – 73a]

Bieżąca kontrola była pierwszą kontrolą z tego zakresu przeprowadzoną w Starostwie Powiatowym w Mrągowie.

[akta kontroli str. 6]

Starosta Mrągowski upoważnił pracowników Wydziału Organizacji i Kadr, odpowiedzialnych za realizację zadania objętego kontrolą do udzielania wyjaśnień, informacji, przedkładania dokumentów dot. zakresu kontroli oraz do udziału w oględzinach punktów nieodpłatnej pomocy prawnej.

[akta kontroli str. 47]

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że zadania związane z udzielaniem nieodpłatnej pomocy prawnej nie zostały ujęte w Regulaminie Organizacyjnym Starostwa Powiatowego w Mrągowie oraz w zakresie czynności pracowników Wydziału Organizacji i Kadr, realizujących zadanie objęte kontrolą. Na dzień rozpoczęcia kontroli, tj. 15 lutego 2017 r. obowiązywał Regulamin Organizacyjny stanowiący załącznik do Uchwały Nr VIII/25/2007 Rady Powiatu w Mrągowie z dnia 28 lutego 2007 r. w sprawie: regulaminu organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Mrągowie z późniejszymi zmianami.

[akta kontroli str. 40-46, 64-69]

Zgodnie z wyjaśnieniami upoważnionych pracowników Wydziału Organizacji i Kadr, „Polecenie wykonania czynności związanych z kontrolowanym zadaniem pracownicy (...) otrzymali w formie ustnej od Starosty Mrągowskiego i Sekretarza Powiatu zgodnie z odpowiednimi zapisami w ich zakresach czynności. (...) To, że zadanie to nie zostało przypisane właściwej komórce lub pracownikowi wynika po części z faktu, że jest to zadanie nowe do realizacji, trwały konsultacje jakiej komórce i jakim pracownikom ma to zadanie zostać przydzielone, a poza tym doszły do tego zdarzenia losowe (zwolnienia lekarskie i urlop rodzicielski pracownika pierwotnie zajmującego się tym tematem). W tej chwili trwa analiza regulaminu organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Mrągowie (...) i w tym „nowym” regulaminie zostanie wskazana komórka Starostwa, która tematem nieodpłatnej pomocy prawnej będzie się zajmować. (...)”

[akta kontroli str. 48-51]

Brak przypisania zadania objętego kontrolą pracownikom je realizującym lub odpowiedniej komórce organizacyjnej Starostwa Powiatowego w Mrągowie utrudnia rozliczenie dotacji otrzymanej z budżetu państwa na realizację tego zadania.

Osobą odpowiedzialną za ww. uchybienie jest Starosta Powiatu Mrągowskiego.

Z informacji przekazanych przez Starostę Mrągowskiego wynika, że w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. we wszystkich punktach nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie powiatu udzielono łącznie 407 porad prawnych.

[akta kontroli str. 6]

Ponadto, Starosta Mrągowski poinformował, iż kontrolowane zadanie w Starostwie Powiatowym w Mrągowie realizuje 2 pracowników, tj. główny specjalista w Wydziale Organizacji i Kadr oraz pomoc administracyjno-biurowa w ww. wydziale. Procentowy

stosunek zadania objętego kontrolą do pozostałych zadań realizowanych przez ww. pracowników wynosi średnio 15-20% i jest on zależny od pory roku, ponieważ w IV kwartale obowiązków związanych z realizacją zadania jest znacznie więcej (podpisywanie porozumień z Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Olsztynie oraz z Okręgową Radą Adwokacką Olsztyńskiej Izby Adwokackiej, podpisywanie umowy z adwokatami i radcami prawnymi, przygotowanie i przeprowadzenie otwartego konkursu ofert). Średni czas poświęcony na wykonywanie zadania objętego kontrolą wynosił – w rozliczeniu tygodniowym 2-4 godziny tygodniowo, w miesięcznym – 8-16 godzin miesięcznie. *[akta kontroli str. 48–49, 54]*

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki kontrolowanej ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

Powyższa ocena wynika z następujących ustaleń i ocen dokonanych w poszczególnych obszarach (zagadnieniach) objętych kontrolą:

1. Zawarcie porozumień z gminami – art. 9 ust. 1 ustawy, art. 26 ust. 1 ustawy.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy, zadanie polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiat w porozumieniu z gminami albo samodzielnie.

Kontrola wykazała, iż zadanie określone w art. 8 ust. 1 ustawy realizowane jest przez Powiat Mrągowski niezmiennie od 1 stycznia 2016 r. w porozumieniu z Gminą Mikołajki, tj. na podstawie porozumienia:

- 1) z dnia 15 października 2015 r., zawartego na okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r.;
- 2) z dnia 26 października 2016 r., zawartego na okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.

Porozumienia każdorazowo określały wszystkie elementy wymienione w art. 9 ust. 1 pkt 1 – 3 ustawy, tj. gminny lokal i harmonogram z podaniem dni i godzin, w których będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna oraz zasady współpracy w zakresie zapewnienia warunków lokalowych adwokatom i radcom prawnym udzielającym nieodpłatnej pomocy prawnej. *[akta kontroli str. 7 - 14]*

Ustalono, iż w przypadku porozumienia, o którym mowa powyżej w pkt 1, zachowano ustawowy termin jego zawarcia (art. 26 ust. 1 ustawy). *[akta kontroli str. 7 - 10]*

Stosownie do art. 8 ust. 2 ustawy, na każdy powiat przypada liczba punktów nieodpłatnych porad prawnych odpowiadająca mnożnikowi zdefiniowanemu w art. 20 ust. 4 ustawy, zgodnie z którym Starostwo Powiatowe w Mrągowie w roku 2016 i 2017 zobowiązane było uruchomić po 2 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej z tego: 1 prowadzony w porozumieniu z gminami (co miało miejsce w przypadku powiatu mrągowskiego) albo samodzielnie, w którym pomoc prawną świadczyć będą adwokaci i radcowie prawni (art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy); 1 powierzony przez powiat organizacji pozarządowej, wyłonionej w otwartym

konkursie ofert (art. 11 ust. 1 i 2 ustawy).

Zarówno w roku 2016 jak i w 2017, Starosta Mrągowski wywiązał się z ww. obowiązku i na terenie powiatu utworzył 2 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, corocznie zlokalizowane pod tym samym adresem i otwarte w tych samych godzinach, tj.:

- 1) punkt świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej przez adwokatów i radców prawnych prowadzony przez powiat, usytuowany w budynku Bursy Międzyszkolnej przy ul. Mrongowiusza 65B, 11-700 Mrągowo. Godziny udzielania porad prawnych:
 - 10.00 - 14.00 - poniedziałek, wtorek, czwartek i piątek;
 - 13.00 - 17.00 – środa.
- 2) punkt świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzony przez organizację pozarządową, tj. Fundację TOGATUS PRO BONO, ul. Warmińska 7/1, 10-544 Olsztyn, usytuowany w budynku Centrum Kultury Kłobuk przy ul. Kolejowa 6, 11-730 Mikołajki. Godziny udzielania porad prawnych: 10.00 - 14.00 od poniedziałku do piątku.

[akta kontroli str. 74-80]

Zgodnie z obowiązkiem informacyjnym, wynikającym z art. 9 ust. 3 ustawy, na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Mrągowie udostępniono informacje o adresach lokali, w których będą usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz harmonogramy udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w tych punktach.

[akta kontroli str. 74 – 77]

Zarówno w 2016, jak i 2017 roku, w ww. punktach pomoc prawna była udzielana w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu przez co najmniej 4 godziny dziennie, tj. zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy.

2. Zawarcie porozumień z okręgowymi radami adwokackimi oraz radami okręgowych izb radców prawnych – art. 10 ustawy, art. 26 ust. 2 ustawy.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy, powiat corocznie zawiera z okręgową radą adwokacką i radą okręgowej izby radców prawnych właściwymi dla siedziby władz powiatu porozumienia w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze tego powiatu, określające w szczególności:

- 1) liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych w wykonywaniu tego zadania;
- 2) zobowiązanie okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych do imiennego wskazywania odpowiednio adwokatów lub radców prawnych oraz ich zastępców, którymi są adwokaci lub radcowie prawni, wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w ramach harmonogramu, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2;
- 3) zasady wynagradzania adwokatów i radców prawnych udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 4) zasady wykorzystania urządzeń technicznych w punkcie nieodpłatnej pomocy

prawnej.

Art. 26 ust. 2 ustawy stanowi, że porozumienia, o których mowa w art. 10, są zawierane do dnia 31 października 2015 r. Zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy, okręgowa rada adwokacka lub rada okręgowej izby radców prawnych wskaże staroście odpowiednio adwokatów lub radców prawnych wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej do dnia 15 listopada 2015 r. Przepisy art. 26 ustawy są przepisami przejściowymi, które miały zastosowanie do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r.

Z art. 10 ust. 2 wynika, że w przypadku niezawarcia porozumienia do dnia 30 listopada roku poprzedzającego rok, którego dotyczyłoby to porozumienie, starosta przekazuje dziekanom informacje, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 i 2 albo ust. 2. Na podstawie tych informacji dziekan okręgowej rady adwokackiej lub dziekan rady okręgowej izby radców prawnych wskazuje odpowiednio adwokatów lub radców prawnych, wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

Ustalono, iż w okresie objętym kontrolą Powiat Mrągowski reprezentowany przez Starostę i Wicestarostę zawarł łącznie 4 porozumienia w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu mrągowskiego, z tego:

- 2 porozumienia zawarte w celu realizacji zadania objętego kontrolą w 2016 r., tj.:
 - porozumienie z dnia 29 października 2015 r. z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych w Olsztynie, zwaną dalej: „OIRP”;
 - porozumienie z 29 października 2015 r. z Okręgową Radą Adwokacką Olsztyńskiej Izby Adwokackiej, zwaną dalej: „ORA”;
- 2 porozumienia zawarte w celu realizacji zadania objętego kontrolą w 2017 r., tj.:
 - porozumienie z dnia 28 października 2016 r. z OIRP;
 - porozumienie z 3 listopada 2016 r. ORA.

Analiza ww. porozumień wykazała, iż zawierały one wszystkie elementy określone w art. 10 ust. 1 pkt 1 – 4 ustawy i zostały zawarte w terminie wynikającym odpowiednio z art. 26 ust. 2 oraz art. 10 ust. 2 ustawy, tj. w przypadku porozumień z 2015 r. do 31 października 2015 r.; z 2016 r. – do 30 listopada 2016 r. *[akta kontroli str. 81 - 88]*

Wykazy adwokatów i radców prawnych, udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r. zostały przekazane przez:

- 1) ORA – pocztą elektroniczną (e – mail) z 16 listopada 2015 r., w której wskazano adwokatów wyznaczonych do udzielania nieodpłatnych porad prawnych, jak również osoby zastępujące. Przekazanie przedmiotowego wykazu adwokatów 4 dni po terminie, określonym w art. 26 ust. 3 ustawy nie wpływa na ocenę kontrolowanej jednostki.
- 2) OIRP
 - pismem z 13 listopada 2015 r., wskazującym radców prawnych do udzielania nieodpłatnych porad prawnych, jak również osoby zastępujące, tj. z zachowaniem terminu określonego w art. 26 ust. 3 ustawy
 - pismem z 14 grudnia 2015 r., przekazującym dane nowo wyznaczonego zastępcy radcy prawnego (rezygnacja zastępcy wyznaczonego w ww. piśmie). Powyższe nastąpiło w terminie pozwalającym Staroście na zawarcie z tym zastępcą umowy

do 31 grudnia 2015 r., tj. w terminie wynikającym art. 26 ust. 5 ustawy.

[akta kontroli str. 89, 100, 106]

W powyższym obszarze stwierdzono, że w związku z rezygnacją pełnienia funkcji zastępcy radcy prawnego, OIRP w 2016 r. jeszcze dwukrotnie przekazywał dane nowo wyznaczonych osób.

[akta kontroli str. 112, 117]

Wykazy adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej w 2017 r. zostały przekazane przez:

- 1) OIRP – pismem z 14 listopada 2016 r., wskazującym radców prawnych do udzielania nieodpłatnych porad prawnych, jak również osoby zastępujące;
- 2) ORA – pismem z 6 listopada 2016 r., wskazującym adwokatów wyznaczonych do udzielania nieodpłatnych porad prawnych, jak również osoby zastępujące.

[akta kontroli str. 122, 133]

3. Wyłonienie organizacji pozarządowej do prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej – art. 11 ust. 1, 2, 6, 11 ustawy, art. 26 ust. 4 ustawy.

Zgodnie z art. 11:

- ust. 1 ustawy, powiat powierza prowadzenie połowy punktów nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, zwanej dalej "organizacją pozarządową". Jeżeli na powiat przypada nie więcej niż trzy punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, organizacji pozarządowej powierza się prowadzenie jednego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej. W pozostałych przypadkach, jeżeli iloraz liczby punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i liczby dwa stanowi liczbę niecałkowitą, zaokrągla się ją w górę do liczby całkowitej.

Na mocy z art. 8 ust. 2 ustawy, na powiat mławowski przypadają 2 punkty udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej. Organizacji pozarządowej powierzono prowadzenie 1 z nich, wobec powyższego wymóg określony w art. 11 ust. 1 ustawy został spełniony.

- ust. 2. Organizację pozarządową wyłania się corocznie w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118, z późn. zm.).
- ust. 6. O powierzenie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej może ubiegać się organizacja pozarządowa w zakresie, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1b ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, która spełnia łącznie następujące warunki:
 - 1) posiada co najmniej dwuletnie doświadczenie w wykonywaniu zadań wiążących się z udzielaniem porad prawnych lub informacji prawnych;
 - 2) przedstawi zawarte umowy lub promesy ich zawarcia z adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub osobą, o której mowa w ust. 3 pkt 2;
 - 3) daje gwarancję należytego wykonania zadania, w szczególności przez złożenie pisemnego zobowiązania:

- a) zapewnienia poufności w związku z udzielaniem nieodpłatnej pomocy prawnej i jej dokumentowaniem,
 - b) zapewnienia profesjonalnego i rzetelnego udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, w szczególności w sytuacji, gdy zachodzi konflikt interesów.
- ust. 11. O powierzenie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej nie może ubiegać się organizacja pozarządowa, która w okresie dwóch lat poprzedzających przystąpienie do otwartego konkursu ofert nie rozliczyła się z dotacji przyznanej na wykonanie zadania publicznego lub wykorzystała dotację niezgodnie z celem jej przyznania, jak również organizacja pozarządowa, z którą starosta rozwiązał umowę. Termin dwóch lat biegnie odpowiednio od dnia rozliczenia się z dotacji i zwrotu nienależnych środków wraz z odsetkami albo rozwiązania umowy.

Zgodnie z art. 26 ust. 4 ustawy, wybór organizacji pozarządowych, o których mowa w art. 11 ust. 1, powinien nastąpić do 15 grudnia 2015 r. Przepisy art. 26 ustawy są przepisami przejściowymi, które miały zastosowanie do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r.

Z art. 11 ust. 12 wynika, że w przypadku gdy:

- 1) do dnia 30 listopada roku poprzedzającego rok, którego dotyczyłoby powierzenie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej nie zostanie wyłoniona organizacja pozarządowa do jego prowadzenia,
- 2) starosta nie zawrze umowy z organizacją pozarządową albo rozwiąże umowę za wypowiedzeniem – stosuje się art. 10 ust. 2.

Wojewoda Warmińsko - Mazurski pismem z 3 listopada 2015 r., znak: FK-I.3111.2.331.2015 poinformował wszystkie powiaty z terenu województwa o zapewnieniu finansowania w 2016 r. realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, wskazując w nim równocześnie kwoty dotacji przypadających na dany powiat. *[akta kontroli str. 482-483]*

W 2016 r. bezzwłoczne poinformowanie powiatów o wstępnej wysokości kwot dotacji celowych, ujętych w projekcie budżetu na 2017 r., przeznaczonych na nieodpłatną pomoc prawną nastąpiło na podstawie pisma z 20 października 2016 r., znak: FK-I.3110.33.2016.

W celu realizacji w roku 2016 i 2017 obowiązku wynikającego z art. 11 ust. 2 ustawy, Starosta Powiatowy w Mrągowie corocznie przeprowadzał otwarty konkurs ofert. Ogłoszenie przedmiotowych konkursów nastąpiło na podstawie nw. uchwał Zarządu Powiatu Mrągowskiego:

- Uchwała Nr 38/326/2015 z dnia 29 października 2015 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa; *[akta kontroli str. 144-148]*
- Uchwała Nr 82/754/2016 z dnia 27 października 2016 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego z zakresu

udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa. *[akta kontroli str. 232-238]*

Analiza ogłoszeń wykazała, że zgodnie z art. 13 ust. 2 z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. Dz.U. z 2016 poz. 239 ze zm.) zawierały one informacje o rodzaju zadania, wysokości środków publicznych przeznaczonych na jego realizację, zasadach przyznawania dotacji, terminach i warunkach realizacji zadania, terminie składania ofert, trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert oraz terminie dokonania wyboru ofert. Ogłoszenie o konkursie zostało zamieszczone odpowiednio w dniu 2 listopada 2015 r. oraz 28 października 2016 r. w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej powiatu mrągowskiego oraz na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Mrągowie na okres nie krótszy niż 21 dni od dnia ukazania się ogłoszenia w ww. miejscach, stosownie do art. 13 ust. 1 i 3 ww. ustawy.

[akta kontroli str. 144-153, 232-246]

Stosownie do art. 15 ust. 2a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w celu opiniowania złożonych ofert Zarząd Powiatu w Mrągowie każdorazowo powołał komisję konkursową. Powyższe nastąpiło na podstawie nw. uchwał Zarządu Powiatu Mrągowskiego:

- Uchwała Nr 42/370/2015 z dnia 10 grudnia 2015 r. w sprawie powołania Komisji Konkursowej w celu zaopiniowania złożonych ofert w otwartym konkursie ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa;
- Uchwała Nr 86/784/2016 z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie powołania Komisji Konkursowej w celu zaopiniowania złożonych ofert w otwartym konkursie ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa.

[akta kontroli str. 156-157, 249]

W skład komisji konkursowych weszło po 3 przedstawicieli Zarządu Powiatu Mrągowskiego. Kontrola wykazała, iż we wszystkich przypadkach postępowań konkursowych podejmowano działania mające na celu zapewnienie przedstawicielom organizacji pozarządowych udziału w pracach komisji. *[akta kontroli str. 154-155, 247-248]*

Ustalono, iż przed przystąpieniem do prac komisji konkursowej, każdy z jej członków, złożył pisemne oświadczenie o braku istnienia okoliczności uzasadniających jego wyłączenie z udziału w pracach komisji. *[akta kontroli str. 158-160, 250-252]*

W zakresie trybu wyłonienia organizacji pozarządowej dokonano następujących ustaleń:

I. Postępowanie konkursowe przeprowadzone w 2015 r.

Do konkursu przystąpiły 3 organizacje pozarządowe. Wszystkie złożone oferty konkursowe spełniały wymogi formalne, określone w ogłoszeniu oraz w art. 11 ust. 6 ustawy. Na posiedzeniu komisji konkursowej w dniu 15 grudnia 2015 r. dokonano merytorycznej oceny zgłoszonych ofert spełniających wymogi formalne i zarekomendowano

do dofinansowania jedną organizację pozarządową, tj.: Fundację TOGATUS PRO BONO z Olsztyna. Postawą wyboru organizacji była suma punktów przyznawanych przez członków komisji konkursowej na kartach indywidualnej oceny merytorycznej oferty. Z powyższych ustaleń komisji konkursowej sporządzono protokół końcowy, który następnie przedłożono Zarządowi Powiatu Mrągowskiego. *[akta kontroli str. 161-227]*

Zarząd Powiatu Mrągowskiego na posiedzeniu w dniu 17 grudnia 2015 r. po zapoznaniu się z propozycją komisji konkursowej zadecydował - w drodze uchwały - o powierzeniu realizacji zadania ww. organizacji (Uchwała Nr 43/377/2015 z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa). *[akta kontroli str. 228]*

Wybór organizacji pozarządowej po 15 grudnia 2015 r. stanowi uchybienie skutkujące naruszeniem art. 26 ust. 4 ustawy.

Z udzielonych wyjaśnień wynika, iż „Komisja konkursowa dokonała wyboru organizacji pozarządowej mającej świadczyć nieodpłatną pomoc prawną na terenie powiatu mrągowskiego w ustawowym terminie wskazanym w art. 26 ustawy (...) tj. w dniu 15 grudnia 2015 r. Zarząd Powiatu Mrągowskiego, dla którego opinia Komisji nie była wiążąca zatwierdził wybór Komisji na posiedzeniu w dniu 17 grudnia 2015 r. ze względu na to, że jako organ kolegialny zbiera się w określonych terminach wskazanych przez prawo, a terminy te są determinowane m. in. ilością spraw do rozstrzygnięcia. Nie było możliwości zwołania posiedzenia Zarządu Powiatu w ówczesnym czasie na dzień 15 grudnia 2015 r.”

[akta kontroli str. 48-51]

Informacja o rozstrzygnięciu otwartego konkursu ofert na realizację zadania z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, została podana do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie jej w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej powiatu mrągowskiego oraz na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Mrągowie.

Ogłoszenie wyników zawierało nazwę oferenta i zadania publicznego, nie zawierało ono natomiast wysokości przyznanych środków publicznych, co stanowi naruszenie art. 15 ust. 2h ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. *[akta kontroli str. 228-231]*

Zgodnie z wyjaśnieniami upoważnionych pracowników Wydziału Organizacji i Kadr, przyczyną ww. uchybienia był pośpiech i niedopatrzenie przy ogłaszaniu wyników otwartego konkursu ofert. *[akta kontroli str. 48-50]*

Osobą odpowiedzialną za ww. uchybienie jest inspektor w Biurze Rozwoju i Współpracy z Zagranicą, odpowiedzialny za realizację zadania objętego kontrolą do 31 lipca 2016 r. oraz osoba bezpośrednio go nadzorująca.

II. Postępowanie konkursowe przeprowadzone w 2016 r.

W ramach konkursu złożono 5 ofert, przy czym ocenie merytorycznej podlegały tylko 4 oferty, bowiem 1 oferta została odrzucona z przyczyn formalnych – brak wszystkich załączników określonych w ogłoszeniu o konkursie ofert.

Na posiedzeniu komisji konkursowej w dniu 7 grudnia 2015 r. każdy z jej członków

dokonał indywidualnej oceny ww. ofert w oparciu o kryteria określone w ogłoszeniu o konkursie (karty indywidualnej oceny merytorycznej). Analogicznie do roku 2015 r. komisja zaleciła przyznanie dotacji Fundacji TOGATUS PRO BONO z Olsztyna, która i tym razem zdobyła największą ilość punktów. *[akta kontroli str. 253-418]*

Zarząd Powiatu Mrągowskiego - po zapoznaniu się z opinią komisji konkursowej – podjął decyzję o powierzeniu realizacji zadania ww. organizacji (Uchwała Nr 87/786/2016 z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa). *[akta kontroli str. 419]*

Ustalono, iż informacja o przyznaniu środków finansowych podmiotowi, który złożył ofertę w otwartym konkursie ofert na realizację zadania z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, została podana do publicznej wiadomości dzień po wyłonieniu organizacji pozarządowej, tj. 25 listopada 2016 r. poprzez zamieszczenie jej w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej powiatu mrągowskiego oraz na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Mrągowie. Ogłoszenie wyników zawierało nazwę oferenta i zadania publicznego oraz wysokość przyznanych środków publicznych. Powyższe postępowanie było zgodne z art. 15 ust. 2h i 2j ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

[akta kontroli str. 420-422]

W kontrolowanym obszarze stwierdzono, że organizacja pozarządowa, która wygrała w obu konkursach ofert, tj. Fundacja TOGATUS PRO BONO każdorazowo złożyła wraz z wnioskiem pisemne zobowiązania, wymagane art. 11 ust. 6 pkt 3 lit. a i b ustawy, o treści zgodnej z ww. artykułem, a także spełniła warunki określone w ust. 6 pkt 1 i 2 ww. artykułu.

[akta kontroli str. 211-212, 290-291]

4. Zawarcie umów z adwokatami lub radcami prawnymi – art. 6 ustawy, art. 26 ust. 5 ustawy.

Art. 6 ust. 1 ustawy stanowi, że adwokat lub radca prawny udziela nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie umowy zawartej z powiatem. Elementy umowy określa ust. 2 ww. przepisu, zgodnie z którym umowa zawiera w szczególności:

- 1) wskazanie miejsca i czasu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 2) określenie wynagrodzenia za udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 3) określenie sposobu korzystania z lokalu, w którym będzie usytuowany punkt nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 4) wskazanie niezbędnych urządzeń technicznych, w tym zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych umożliwiający udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 5) zasady zapewniania dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 6) zasady zapewniania przez adwokata lub radcę prawnego zastępstwa w przypadku, gdy nie będzie on w stanie osobiście udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 7) zasady jej rozwiązania.

Z art. 26 ust. 5 ustawy wynika, że umowy, o których mowa w art. 6, są zawierane do 31 grudnia 2015 r. (przepis przejściowy, mający zastosowanie do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r.)

W okresie objętym kontrolą Powiat Mrągowski zawarł ze wskazanymi adwokatami i radcami prawnymi łącznie 10 umów zlecenia na świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej, z tego:

- 1) w celu realizacji w 2016 r. zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej – 6 umów, tj.:
 - 2 umowy z adwokatami;
 - 4 umowy z radcami prawnymi.
- 2) w celu realizacji w 2017 r. zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej – 4 umowy, tj.:
 - 2 umowy z adwokatami;
 - 2 umowy z radcami prawnymi.

Skontrolowano wszystkie umowy. Ustalono, iż każdorazowo zawierały one elementy określone w art. 6 ust. 2 pkt 1 – 7 ustawy. Ponadto w przypadku realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r. stwierdzono, iż 2 umowy z adwokatami oraz 2 umowy z radcami prawnymi zawarte zostały w terminie 31 grudnia 2015 r., tj. w terminie wynikającym z art. 26 ust. 5 ustawy. Pozostałe 2 (z 4) umowy z radcami prawnymi zostały zawarte po przekazaniu przez OIRP danych nowo wyznaczonych zastępców, w terminach zapewniających ciągłość świadczenia usług w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej przez radców prawnych.

[akta kontroli str. 90-93, 95-99, 101-105, 107-111, 113-116, 118-121, 123-132, 134-143]

5. Zawarcie umów z organizacjami pozarządowymi – art. 11 ust. 7 – 9 ustawy, art. 26 ust. 5 ustawy.

Stosownie do art. 11 ust. 7 ustawy, organizacja pozarządowa zapewnia udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie umowy zawartej z powiatem, do której stosuje się odpowiednio przepisy art. 6 ust. 2 pkt 1 i 3 – 6.

Z art. 26 ust. 5 ustawy wynika, że umowy, o których mowa w art. 6, są zawierane do 31 grudnia 2015 r. (przepis przejściowy, który miał zastosowanie do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r.)

W okresie objętym kontrolą Powiat Mrągowski zawarł z Fundacją TOGATUS PRO BONO, wyłonioną w ramach otwartych konkursów ofert (o czym szczegółowo w pkt 3) dwie nw. umowy, tj.:

- umowę z dnia 31 grudnia 2015 r., znak: RWZ.524.2.3.2015 o prowadzenie w 2016 r. punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w Mikołajkach dla osób uprawnionych zgodnie z ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej;

- umowę z dnia 7 grudnia 2016 r. nr 1/2016 o prowadzenie w 2017 r. punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w Mikołajkach dla osób uprawnionych zgodnie z ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej.

Ustalono, iż w przypadku umowy z organizacją pozarządową z 2015 r. zachowany został termin jej zawarcia, wynikający z art. 26 ust. 5 ustawy. [akta kontroli str. 430-439]

W powyższym obszarze stwierdzono uchybienie, polegające na tym, że przedmiotowe umowy nie zawierały postanowień wynikających z art. 6 ust. 2 pkt 4 - 6 ustawy, tj.:

- wskazania niezbędnych urządzeń technicznych, w tym zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych umożliwiających udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej;
- zasad zapewniania dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej;
- zasad zapewnienia przez adwokata lub radcę prawnego zastępstwa w przypadku, gdy nie będzie on w stanie osobiście udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej.

[akta kontroli str. 423-439]

Pracownicy Wydziału Organizacji i Kadr, odpowiedzialni za realizację zadania od 1 sierpnia 2016 r. wyjaśnili, że: „*Powodem (...) był fakt, że tworząc tą umowę zasugerowano się ramowym wzorem umowy określonym w Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2016 r., poz. 1300) gdzie te elementy nie występują. Przeoczono fakt, że należałoby uzupełnić umowę o elementy zawarte w dyspozycji art. 6 ust. 2 w zw. Z art. 11 ust. 7 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej.*

W roku 2015 sytuacja najprawdopodobniej co do przyczyn była taka sama.”

[akta kontroli str. 48-50]

Odnosząc się do ww. wyjaśnień należy zauważyć, iż art. 11 ust. 2 ustawy nie zawiera ściśle odesłania do konkretnych przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, lecz do instytucji otwartego konkursu ofert. Konstrukcja taka zakłada stosowanie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie tylko i wyłącznie nieuregulowanym w ustawie o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej.

Treść umowy (poprzez wyliczenie niezbędnych elementów, które powinna zawierać) z organizacją pozarządową została określona w art. 6 ust. 2 pkt 1 i 3-6 w związku z art. 11 ust. 7 ustawy.

Jak słusznie zauważono w ww. wyjaśnieniu, sporządzając przedmiotowe umowy w oparciu o wzór określony w drodze rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. (stan prawny na dzień 7 grudnia 2016 r.), należało zawrzeć w nich wszystkie elementy, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 i 3-6 ustawy.

Ww. uchybienie skutkuje naruszeniem art. 6 ust. 2 pkt 4 - 6 ustawy.

Odpowiedzialnymi za powstanie ww. uchybień są: inspektor w Biurze Rozwoju i Współpracy z Zagranicą, odpowiedzialny za realizację zadania objętego kontrolą do 31 lipca 2016 r.; główny specjalista oraz pomoc administracyjno-biurowa, pracownicy Wydziału Organizacji i Kadr odpowiedzialni za realizację zadania od 1 sierpnia 2016 r. oraz osoby

bezpośrednio nadzorujące ww. pracowników.

6. Wypełnianie przez powiat obowiązków informacyjnych wobec właściwego wojewody – art. 10 ust. 3 ustawy.

Art. 10 ust. 3 ustawy stanowi, że o każdym zawartym porozumieniu albo wskazaniu adwokatów lub radców prawnych, wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w trybie, o którym mowa w ust. 2, powiat niezwłocznie zawiadamia właściwego wojewodę.

Starostwo Powiatowe w Mrągowie corocznie informowało Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego o zawarciu porozumień z OIRP i ORA w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu mrągowskiego, zgodnie z wymogami art. 10 ust. 3 ustawy. *[akta kontroli str. 440-442]*

W okresie objętym kontrolą dodatkowo informowano Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego o odpowiednio ogłoszeniu otwartych konkursów ofert na realizację zadania publicznego w zakresie prowadzenia dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz przebiegu i wyniku ww. konkursów ofert. *[akta kontroli str. 441, 443-444, 446-448]*

Ponadto pismem z dnia 12 lutego 2016 r., znak: RWZ.032.1.2015 przekazane zostały informacje o podpisaniu przez adwokatów/radców prawnych umów zleceń na świadczenie usług w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej. *[akta kontroli str. 445]*

7. Spełnienie wymogów wynikających z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2186), zwanego dalej „rozporządzeniem”, w zakresie dotyczącym lokali, w których są usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej (§ 3 – § 5 rozporządzenia).

Wymogi dotyczące lokali, w których będą usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej zostały określone w § 3 – § 5 rozporządzenia, stanowiących, że:

§ 3. 1. Nieodpłatnej pomocy prawnej udziela się w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej, usytuowanych w lokalach określonych zgodnie z art. 9 ustawy.

2. Nieodpłatnej pomocy prawnej udziela się osobie uprawnionej osobiście, z wyłączeniem użycia środków komunikowania się na odległość.

§ 4. Informację o lokalizacji punktów nieodpłatnej pomocy prawnej wraz z harmonogramem wskazującym dni i godziny, w których jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna, zamieszcza się na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej właściwego powiatu i gminy, na których obszarze są zlokalizowane te punkty, oraz może ona zostać podana do wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty. Informacja zawiera wskazanie, w których punktach nieodpłatnej pomocy prawnej jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna przez adwokata lub radcę prawnego oraz które z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej są prowadzone przez organizacje pozarządowe, ze wskazaniem danych tych organizacji, oraz czy udzielana w tych punktach nieodpłatna pomoc prawna jest świadczona przez adwokata, radcę prawnego albo osobę, o której mowa w art. 11 ust. 3 ustawy.

§ 5. 1. W lokalu, w którym jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna, zapewnia się:

- 1) dostęp do sieci energetycznej, telekomunikacyjnej oraz teleinformatycznej;
- 2) wyodrębnione pomieszczenie do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej umożliwiające zachowanie dyskrecji przy udzielaniu tej pomocy.
2. Wyposażenie lokalu zapewnia bezpieczne przechowywanie dokumentów zawierających dane osobowe, w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieupoważnionym.
3. Dostęp do lokalu uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych.
4. Oznaczenie lokalu wskazuje, że jest w nim udzielana nieodpłatna pomoc prawna, oraz dni i godziny jej udzielania.
5. W miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej udostępnia się informacje o zasadach udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, osobach uprawnionych do jej otrzymania oraz sposobach wykazywania uprawnienia do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej, a także o wszystkich punktach nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanych na obszarze powiatu. Informacja zawiera wskazanie, w których punktach nieodpłatnej pomocy prawnej jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna przez adwokata lub radcę prawnego oraz które z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej są prowadzone przez organizacje pozarządowe, ze wskazaniem danych tych organizacji, oraz czy udzielana w tych punktach nieodpłatna pomoc prawna jest świadczona przez adwokata, radcę prawnego albo osobę wymienioną w art. 11 ust. 3 ustawy.

Kontrolujący ustalili, iż informacje, o których mowa w § 4 rozporządzenia zostały zamieszczone na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Mrągowie oraz Urzędu Miasta i Gminy Mikołajki, przy czym w przypadku gminy informacje o lokalizacji i harmonogramie pracy punktów udzielających w 2017 r. nieodpłatnej pomocy prawnej zostały zamieszczona na przedmiotowej stronie w trakcie trwania kontroli, tj. 17 lutego 2017 r., na skutek pisma wystosowanego przez Sekretarza Powiatu.

[akta kontroli str. 56, 74-77]

Z udzielonych wyjaśnień wynika, że przyczyną ww. uchybienia było przeoczenie przez głównego specjalistę w Wydziale Organizacji i Kadr powstałe „(...) z nadmiaru spraw i czynności służbowych pojawiających się z końcem i początkiem nowego roku związane z podstawowym zakresem obowiązków (...) jak również faktem, że obowiązek ten (...) nie był nigdy realizowany w przeszłości, przepisy w tej materii są pierwszy raz stosowane (...)”

[akta kontroli str. 48-51, 56]

Powyższe skutkowało w przypadku Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach naruszeniem § 4 rozporządzenia.

Odpowiedzialnymi za ww. uchybienie są: główny specjalista w Wydziale Organizacji i Kadr oraz osoba bezpośrednio go nadzorująca.

W celu sprawdzenia lokali, w których jest prowadzona nieodpłatna pomoc prawna, 16 lutego 2017 r., zespół kontrolny w obecności głównego specjalisty w Wydziale Organizacji i Kadr, dokonał oględzin wszystkich (2) lokali z terenu powiatu mrągowskiego, w których usytuowane są 2 punkty udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej:

- punkt usytuowany w budynku Bursy Międzyszkolnej przy ul. Mrongowiusza 65B, 11-700 Mrągowo;
- punkt usytuowany w budynku Centrum Kultury Kłobuk przy ul. Kolejowa 6, 11-730 Mikołajki.

Stwierdzono, iż wszystkie lokale posiadały dostęp do sieci energetycznej, telefonicznej, a także teleinformatycznej. Dodatkowo lokale dysponowały poczekalnią oraz odrębnym pomieszczeniem umożliwiającym zachowanie dyskrecji przy udzielaniu pomocy prawnej. Wyposażenie zapewniało bezpieczne przechowywanie dokumentów zawierających dane osobowe, uniemożliwiające dostęp do nich osobom nieupoważnionym (szafka zamykane na klucz). Każdy lokal został odpowiednio oznaczony, a w poczekalniach udostępniono wymagane informacje. Dostęp do lokali uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych.

[akta kontroli str. 449-480]

8. Ocena dokonywania przez Powiat Mrągowski analizy funkcjonowania nieodpłatnej pomocy prawnej w zakresie wynikającym z pisma Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości z 23 grudnia 2016 r., znak: DZP-VII-5641-203/16/1.

Z informacji przekazanych przez pracowników realizujących zadanie objęte kontrolą, wynika, że „(...) w Starostwie Powiatowym w Mrągowie analizowano dotychczasową lokalizację punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w kontekście dyspozycji zawartej w art. 8 ust. 2 zadanie drugie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej. Niżej podpisany K.M. wraz z Sekretarzem Powiatu (...) złożył stosowny wniosek do Zarządu Powiatu o podjęcie decyzji w sprawie lokalizacji w roku 2017 dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w jednym miejscu, w lokalu znajdującym się w zasobach powiatu mrągowskiego. Wynikało to głównie z różnicy udzielonych porad w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanych na terenie powiatu mrągowskiego w Mikołajkach i Mrągowie do końca III kwartału 2016 r. (w Mikołajkach 48 porad prawnych, w Mrągowie 276). Zakładano koncepcję utworzenia dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w jednym miejscu w Mrągowie w dotychczasowej siedzibie PNPP w Bursie Międzyszkolnej (...).”

[akta kontroli str. 48-63, 484-486]

Analiza wniosku do Zarządu Powiatu Mrągowskiego wykazała, iż w jego uzasadnieniu przytoczono szereg argumentów za zlokalizowaniem dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w dotychczasowej siedzibie jednego z punktów. Jednakże jak poinformowano kontrolerów, „(...) argumentacja (...) nie przekonała członków Zarządu Powiatu Mrągowskiego, którzy po zapoznaniu się z wnioskiem zawierającym propozycję zlokalizowania w roku 2017 dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w jednym miejscu (w Bursie Międzyszkolnej w Mrągowie) w dniu 24 października 2016 r. podjęli uchwałę w sprawie lokalizacji w 2017 r. dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie powiatu mrągowskiego w lokalach znajdujących się w miastach Mrągowo i Mikołajki (...).”

[akta kontroli str. 48-63, 484-486]

W zakresie liczby nieodpłatnych porad prawnych udzielonych w okresie 1 stycznia 2016 r. – 31 grudnia 2016 r. w punktach działających na terenie powiatu mrągowskiego przedłożono

następujące dane:

- punkt w Mrągowie – 344 porad;
- punkt w Mikołajkach – 63 porady.

W 2017 r. (w okresie od 1 do 31 stycznia) udzielono łącznie 44 porad prawnych, w tym:

- punkt w Mrągowie – 40 porad;
- punkt w Mikołajkach – 4 porady.

[akta kontroli str. 6, 54]

W świetle powyższych informacji oraz na podstawie dowodów zgromadzonych podczas trwania czynności kontrolnych należy uznać, że pomimo dokonania analizy zasadności utrzymania dotychczasowej lokalizacji punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, w kontekście liczby udzielonych porad prawnych, nie miała ona wpływu na wyznaczenie lokalizacji punktów na rok 2017.

Odnośnie podjętych przez Starostwo Powiatowe w Mrągowie działań mających na celu upowszechnianie wśród mieszkańców wiedzy o możliwości uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz informacji o lokalizacji ww. punktów wskazano, iż „*W biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Mrągowie w zakładce „nieodpłatna pomoc prawna” znajdują się informacje dotyczące zasad udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w punktach (...) na terenie powiatu mrągowskiego, lokalizacja tych punktów oraz harmonogram godzin przyjęć interesantów w tych punktach. Tym samym jest realizowane działanie dotyczące upowszechniania wiedzy o możliwościach dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej (...).*”

Ponadto w powyższym obszarze kontrola wykazała, że zarówno w 2015 jak i w 2016 r. Starostwo Powiatowe w Mrągowie zwracało się do urzędów gmin, ośrodków pomocy społecznej, ośrodków kultury straży i inspekcji oraz szkół z powiatu mrągowskiego z prośbą o rozpowszechnienie informacji nt. zasad udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w punktach zlokalizowanych na terenie powiatu mrągowskiego, lokalizacji tych punktów oraz harmonogramu godzin przyjęć interesantów w tych punktach. Ponadto, w 2015 r. powyższe informacje ukazały się również w lokalnych mediach (radio, serwis internetowy).

[akta kontroli str. 48-49, 53, 445, 481, 484-486]

W świetle powyższych informacji oraz na podstawie dowodów zgromadzonych podczas trwania czynności kontrolnych, spełnienie wymogu w zakresie upowszechniania wśród mieszkańców wiedzy o możliwości uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz informacji o lokalizacji punktów, wynikającego z pisma Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości z 23 grudnia 2016 r., znak: DZP-VII-5641-203/16/1 należy uznać za zrealizowane.

Do ustaleń zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

- Uzupełnienie Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Mrągowie oraz zakresów czynności głównego specjalisty oraz pomocy administracyjno-biurowej w Wydziale Organizacji i Kadr poprzez przypisanie realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej odpowiedniej komórce/komórkom lub osobie/osobom, w celu umożliwienia rozliczenia dotacji otrzymanej z budżetu państwa na realizację tego zadania.
- Uzupełnienie w umowie zawartej w 2016 r. z organizacją pozarządową brakujących elementów, wynikających z art. 6 ust. 2 pkt 4-6 ustawy, poprzez sporządzenie do niej stosownego aneksu.

W związku z faktem, iż przepisy art. 26 ustawy są przepisami przejściowymi, które miały zastosowanie do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r. odstępuje się od wydania zalecenia w zakresie wyłaniania organizacji pozarządowych z zachowaniem terminu wynikającego z ustępu 4 ww. artykułu.

Z uwagi na skorygowanie w 2016 r. przez jednostkę kontrolowaną działania w zakresie zawierania w ogłoszeniu wyników otwartego konkursu ofert informacji o wysokości przyznanych środków publicznych nie wydaje się również zaleceń w ww. zakresie.

Proszę Pana Starostę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Artur Chojacki

WYDZIAŁ FINANSÓW I KONTROLI
2017-03-30

Wysłano dnia

Podpis *mq*

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Iwona Zajac

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Mariusz Kowalski

18 DYREKTOR
WYDZIAŁU FINANSÓW I KONTROLI

Elwira Stupienko